

Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej
NUMER 17/2017

BEATA TYLEWSKA-NOWAK, MARZENA BUCHNAT

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Sprawozdanie z XIV Konferencji Naukowej z cyklu Dyskursy Pedagogiki Specjalnej „Niepełnosprawność wobec zmian – zmiany wobec niepełnosprawności”

W dniach 10 do 12 maja 2017 r. w Gdańsku odbyła się XIV Konferencja Naukowa z cyklu Dyskursy Pedagogiki Specjalnej. Tym razem wygłaszane wystąpienia zogniskowane były wokół tematu: „Niepełnosprawność wobec zmian – zmiany wobec niepełnosprawności”. Organizatorem był Zakład Pedagogiki Specjalnej, Instytut Pedagogiki, Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego oraz Polskie Towarzystwo pedagogów Specjalnych. Uczestnicy konferencji zakwaterowani zostali w uroczym położonym nad brzegiem morza Hotelu Novotel Marina.

Konferencję otworzył gospodarz spotkania, prof. zw. dr hab. Amadeusz Krause, który po powitaniu przybyłych gości wprowadził w zagadnienia konferencji, wygłaszając wykład „Budowanie wiedzy w pedagogice specjalnej, a także o szkodliwości parametryzacji punktowej dla rozwoju nauk społeczno-humanistycznych”. Tego dnia odbyły się jeszcze dwie sesja plenarne poruszające zagadnienia obowiązujących i zmieniających się modeli niepełnosprawności, studiów o niepełnosprawności, a także ukazujące przykłady zmian zachodzących w praktycznym podejściu do osób z niepełnosprawnością. W pierwszym dniu konferencji wystąpienia mieli: prof. dr hab. Andrzej Twardowski (UAM Poznań) – *Czy społeczny model niepełnosprawności nadal obowiązuje?*, dr hab. prof. US Marcin Wlazło (Uniwersytet Szczeciński) – *Studia o nie/sprawności – między walką o prawa a teoretyczną zmianą*, prof. dr hab. Aniela Korzon (DSW Wrocław) – *Seniorzy z niepełnosprawnością – dyskryminacja czy integracja*, prof. dr hab.

Anna Nowak (Uniwersytet Śląski) – *Działania na rzecz ochrony praw osób z niepełnosprawnością – propozycje zmian*, dr hab. prof. UP Grażyna Gunia (UP Kraków) – *Gotowość studentów do komunikacji alternatywnej w działaniach edukacyjno-terapeutycznych z osobami z niepełnosprawnością*, dr hab. prof. APS Bernadeta Szczupał (APS) – *Poczucie godności dorosłych chorych onkologicznie w opinii wolontariuszy*, dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik (UKW Bydgoszcz) – *Między „medycznym” a „zmedykalizowanym” – pytania o miejsce medycyny we współczesnych interdyscyplinarnych studiach nad niepełnosprawnością*, dr hab. Lilianna Konopska (Uniwersytet Szczeciński) – *Pre-, peri- i wczesne postnatalne uwarunkowania rozwoju mowy dzieci z desonoryzacją*, dr hab. Stanisława Byra wraz z dr hab. Moniką Parchomiuk (UMCS Lublin) – *Pozytywne zmiany w percepcji matek dzieci z niepełnosprawnością – struktura i uwarunkowania*, a wystąpienie nieobecnej na konferencji dr hab. prof. US Teresy Żółkowskiej (Uniwersytet Szczeciński) pt: *Niepełnosprawność w neomaterialistycznym dyskursie* przeczytała jej doktorantka. Owocny i bardzo ciekawy pierwszy dzień obrad zakończył się uroczystą kolacją i dyskusjami w kucharach.

W drugim dniu konferencji obrady odbywały się na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. W godzinach przedpołudniowych zaplanowano cztery sesje plenarne. W pierwszej swoje wystąpienia miały: dr hab., prof. UR, Krystyna Barłóg (Uniwersytet Rzeszowski) – *Motywacja do rehabilitacji i aktywności młodych osób z ograniczeniami sprawności*, dr Joanna Kulisiak-Kaźmierczak i dr Joanna Zborowska (DSW we Wrocławiu) – *„Dobre zmiany” – rodzina dziecka z niepełnosprawnością*, dr Dorota Prysak (Uniwersytet Śląski) – *Projekt „Spotkanie z Godnością” – pedagogiczne badania w działaniu*, dr Kamila Miler-Zdanowska (APS w Warszawie) – *Nowe perspektywy funkcjonowania instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością wzorku wobec zmian w przestrzeni edukacyjno-społecznej*, dr Marta Mikołajczyk (APS w Warszawie) – *Zmiana czy trwanie? Służby społeczne o pracy z osobą bezdomną*, dr Dorota Chimicz (UMCS w Lublinie) – *Diagnoza potrzeb i oczekiwań środowisk wspierających osoby niepełnosprawne w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-prawnej*, mgr Monika Gołubiew-Konieczna (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 7 w Gdańsku) – *Rodzice niepełnosprawnych dzieci ze szkół ogólnodostępnych a ich nauczyciele – z refleksji pedagoga/psychologa praktyka w procesie, szeroko rozumianej, zmiany*.

W drugiej sesji plenarnej swoje referaty przedstawiły: dr Katarzyna Pawelczak, (UAM w Poznaniu) – *(Nie)obecność osoby z niepełnosprawnością intelektualną w przestrzeni hybrydowej*, dr Irena Ramik-Mażewska (Uniwer-

sytet Szczeciński) – *Innowacje społeczne jako czynnik zmiany wizerunku osób z niepełnosprawnością*, dr Izabela Belzyt, (Uniwersytet Gdański) – *Samotność w sytuacji podwójnego wykluczenia – osoby niepełnosprawne w Afryce Południowej (refleksje powarsztatowe)*, dr Agnieszka Olechowska (APS w Warszawie) – *Zmiana, brak zmiany i „trzecia przestrzeń” niepełnosprawności*, dr Małgorzata Oleniacz, (DSW we Wrocławiu) – *Młodość z niepełnosprawnością w kontekście zmiany i radzenia sobie ze zmianą*, mgr Jakub Wolny, (Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Sosnowcu) – *Funkcjonowanie uczniów z głębszą niepełnosprawnością intelektualną w przestrzeni cyfrowej*.

Podczas trzeciej sesji plenarnej zostały wygłoszone referaty przez: dr hab., prof. UZ, Zdzisławę Janiszewską-Niesioruk (Uniwersytet Zielonogórski) – *Społeczno-edukacyjny kontekst ubóstwa osób z niepełnosprawnością intelektualną*, dr Jolantę Gebreselassie (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim) – *Zapobieganie zaburzeniom mowy u uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w świetle nowego modelu profilaktyki*, dr Dorotę Krzezińską (Uniwersytet Gdański) – *„Moja sprawa”. O zmianie znaczeń teatru osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście kategorii karnawalizacji i pogranicza M. Bachtina*, dr Zofię Redlarską (Uniwersytet w Białymstoku) – *Konteksty literatury dziecięcej w świecie artystycznym niepełnosprawnego dziecka. Jak odkrywamy piękno?*, dr Ewę Gawlik i mgr Sabinę Pawlik (Uniwersytet Śląski) – *Mieszkania chronione jako element ekosystemu – na przykładzie autorskiej koncepcji „Świata idealnego”*, dr Agnieszkę Woynarowską i dr Jolantę Rzeźnicką-Krupę, (Uniwersytet Gdański) – *Teatr jako miejsce pracy dorosłych z zespołem*.

W ostatniej czwartej sesji plenarnej referaty wygłosiły dr hab. Anna Wojnarska i mgr Katarzyna Korona (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) – *Poczucie samotności jako czynnik wiktymizacji*, dr hab. prof. UM, Tadeusz Pietras (UM w Łodzi) – *Zmiana rozumienia niepełnosprawności wywołanej schizofrenią w świetle paradygmatów pedagogiki specjalnej*, dr Kornelia Czerwińska (APS w Warszawie) – *Stopniowa utrata wzroku a wypełnianie ról społecznych w dorosłości*, dr Monika Jurewicz (SGGW w Warszawie) – *Trajektoria cierpienia w indywidualnych doświadczeniach biograficznych w ujęciu F. Schutzego*, dr Agnieszka Wołowicz-Ruszkowska (APS) – *Dostęp do praw reprodukcyjnych dla kobiet z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce*, dr Buchnat Marzena (UAM w Poznaniu) – *Wspieranie kompetencji społecznych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w przestrzeni szkolnej*.

Po przerwie obiadowej obrady odbywały się w siedmiu sekcjach podzielonych tematycznie:

Sekcja pierwsza: **Edukacja jako działanie**, wystąpienia mieli: dr Dorota Otapowicz, dr Agnieszka Sakowicz-Boboryko, mgr Dorota Wyrzykowska-Koda (Uniwersytet w Białymstoku), PhD Petr Franiok (Ostravska Univerzita Ostrava), PhD Igor Hampl, PhD Renata Kovarova, (Ostravska Univerzita Ostrava), dr Karol Bidziński (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), dr Elżbieta Lubińska-Kościółek (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dr Jezrzy Wolny (Politechnika Śląska), dr Magdalena Belza (Uniwersytet Śląski), dr Katarzyna Nadachewicz (Uniwersytet w Białymstoku), dr Kasper Sipowicz (APS w Warszawie), dr Jolanta Maciąg (Akademia Pomorska w Słupsku), mgr Agnieszka Muchacka.

W sekcji drugiej: **Dziecko jako podmiot działań edukacyjnych i terapeutycznych**, referaty wygłosili: dr Szymon Godawa (Uniwersytet Śląski), dr Beata Gumienny (Uniwersytet Rzeszowski), dr Agnieszka Pawluk-Skrzypek, (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), dr Lidia Wawryk, (Uniwersytet Zielonogórski), dr Aleksandra Mach (Uniwersytet Rzeszowski), dr Izabella Kucharczyk (APS w Warszawie), dr Justyna Wojciechowska (Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej), mgr Aleksandra Szczesiul.

Sekcja trzecia zatytułowana **Nauczyciele, pedagodzy, terapeuci, kuratorzy** zgromadziła następujących prelegentów: dr Edyta Nieduziak (Uniwersytet Wrocławski), dr Monika Skura (Uniwersytet Warszawski), dr Ewa Grudziwska (APS), dr Krystyna Moczia (Uniwersytet Śląski), dr Anna Karlyk-Ćwik (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu), dr Aneta Lew-Koralewicz (Uniwersytet Rzeszowski), dr Grażyna Walczak (APS), dr Joanna Skibska (Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej), mgr Małgorzata Osińska (Sąd Rejonowy Lublin-Zachód), mgr Maria Flanczewska-Wolny (Politechnika Śląska).

Sekcja czwarta podjęła tematykę **Rodzina i niepełnosprawność**, w tej sekcji wystąpienia miały następujące osoby: dr Grażyna Kwaśniewska (PWSTE Jarosław), dr Dorota Tomczyszyn (Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej), mgr Karolina Kaliszewska (Uniwersytet Szczeciński), dr Barbara Czuba (PWSTE Jarosław), dr Małgorzata Zaborniak-Sobczak (Uniwersytet Rzeszowski), dr Diana Aksamit (APS), dr Ewa Janion (Uniwersytet Zielonogórski), dr Anida Szafrąńska (Uniwersytet Śląski), mgr Patrycja Łąga (Uniwersytet Gdański),

Referaty sekcji piątej zogniskowane były wokół tematyki **Wsparcia w dzieciństwie i terapia**, wygłosili je: dr Anna Lis-Zaldivar (Akademia im. Jakuba Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim), mgr Sylwia Niemiec (UP

w Krakowie), mgr Ewelina Klak (Dolnośląskie Towarzystwo Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPDz „Ostoja”), dr Aneta Rudzińska-Rogoża (Uniwersytet Zielonogórski), dr Małgorzata Bilewicz (Uniwersytet w Białymstoku), dr Anna Kobylańska (Uniwersytet Gdański), dr Magdalena Olempska-Wysocka (UAM w Poznaniu), dr Agnieszka Hamerlińska-Latecka (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), mgr Sara Knapik-Szweda (Uniwersytet Śląski), dr Karolina Tersa i dr Joanna Doroszuk (Uniwersytet Gdański),

Sekcja szósta o tematyce dotyczącej **Wsparcia w dorosłości** rozpoczęła się referatem dr Elżbiety Minczakiewicz, następnie wystąpiły w kolejności: dr Iwona Myśliwczyk (UWM w Olsztynie), mgr Agnieszka Ochman (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dr Anna Banasiak (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie), dr Monika Dąbkowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), mgr Agnieszka Lewko (Uniwersytet Śląski), dr Beata Tylewska-Nowak (UAM w Poznaniu) i dr Iwona Lindyberg (Uniwersytet Gdański),

Tematykę sekcji siódmej: **Wokół zmiany w myśleniu o niepełnosprawności** przedstawiono w jedenastu wystąpieniach, których autorami byli: dr Agnieszka Buczek i dr Jacek Sikorski (UPw Krakowie), dr Małgorzata Moszyńska (PWSZ w Elblągu), dr Izabela Marczykowska (Uniwersytet Rzeszowski), dr Danuta Grzybowska, dr Katarzyna Kampert i dr Katarzyna Materny (Uniwersytet Gdański), mgr Anna Bernacka (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), mgr Magdalena Bartniczak (Uniwersytet Gdański), mgr Anna Wolny, (Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w Gliwicach), mgr Justyna Juszcak (Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy), mgr Wioletta Stęczniewska (UWM w Olsztynie), mgr Agnieszka Muchacka, mgr Ewa Wodka-Natkaniec i dr Anna Steliga (Uniwersytet Rzeszowski).

Zagadnienia przedstawiane w referatach podczas sesji plenarnych oraz w obradach w sekcjach były bardzo interesujące, a ich mnogość może być inspiracją zarówno dla praktyki pedagogicznej i badań naukowych. Po wyczerpującym dniu obrad dyskusja naukowa przeniosła się w bardziej nieformalną przestrzeń nadmorską.

Trzeciego dnia gdańskiej konferencji odbyła się debata połączona z dyskusją pod ciekawym i nurtującym środowisko pedagogów specjalnych tytułem: „Dokąd zmierza Pedagogika specjalna”. Wzięli w niej udział: prof. dr hab. Iwona Chrzanowska oraz dr hab. prof. UAM Beata Jachimczak z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, dr hab.

prof. APS Grzegorz Szumski z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, prof. dr hab. Bożena Muchacka z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, oraz prof. dr hab. Marzenna Zaorska – przewodnicząca Zespołu Pedagogiki Specjalnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN, i dr hab. prof. UWM Sławomir Przybyliński z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, dr hab. prof. UG Sławomira Sadowska z Uniwersytetu Gdańskiego, dr hab. prof. UW Grażyna Dryżałowska z Uniwersytetu Warszawskiego. Dyskusje moderował prof. dr hab. Amadeusz Krause (Uniwersytet Gdański) organizator konferencji.

Nurty debaty obejmowały odpowiedź na cztery główne pytania:

1. Jaka nauka? – siła i słabość pedagogiki specjalnej.
2. Jaka szkoła? – kierunek zmian w edukacji i ich konsekwencje dla pedagogów specjalnych.
3. Jakie kształcenie? – kto i jak będzie kształcił pedagogów specjalnych za 20 lat.
4. Jakie studia? – kierunki działań wzmacniających pedagogikę specjalną.

Do głosów poruszanych przez uczestników debaty dołączyły liczne glosy z sali. Nie sposób było wyczerpać tak obszernych i ważnych zagadnień dla współczesnej pedagogiki specjalnej w wyznaczonych ramach czasowych. Najprawdopodobniej dyskusja toczyć się będzie długo po zakończeniu konferencji w poszczególnych środowiskach pedagogów specjalnych. XIV konferencja naukowa z cyklu: Dyskursy pedagogiki specjalnej zakończyła się w piątek 12 maja w samo południe. Liczne grono pedagogów specjalnych, pedagogów, przedstawicieli innych dyscyplin naukowych oraz praktyków zgromadzonych podczas konferencji stanowi świadectwo potrzeby wymiany myśli i doświadczeń, a także refleksji nad kierunkami działań i kondycją pedagogiki specjalnej. Dziękując organizatorom, świadomi ogromnego wysiłku włożonego w przygotowanie konferencji, czekamy na jej XV edycję.